

TISZ ZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 3 frt — kr. Negyed évre - frt 75 kr.
Fél évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 6 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket úgy a kiadóhivatal, mint a Reiter-
ügynökség Budapesten jutányosan vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó:

S Z I L B E R J Á N O S.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellemi
részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizeté-
sek, hirdetések, közlemények intézendők.

Agrarizmus.

A legújabb jelszó, melytől ez idő szerint visszhangzik széles e hazában minden térség, mező, hegy, völgy, mely már országgyűlésen és sajtóban egyaránt kongatja a vészharangot: az agrarizmus. Új szó a magyar közéletben, a melytől az egyik boldogulást remél, a másik pedig mint veszedelmes jószágtól fél. Akár jó, akár rossz dolog az az agrarizmus, mindenesetre foglalkozni kell vele, már csak azért is, hogy megtudjuk eredetét és meglássuk, hogy tulajdonkép mire jó is ez.

Annyi bizonyos, hogy az agrarizmus a magyar mezőgazdaság ügyét van hivatva fölkarolni, hogy csakis az okos agrárpolitika segíthet a magyar mezőgazdaság ezer baján, de csakis annak az agrarizmusnak van jogosultsága e hazában, a mely minden ízében magyar. E tétel helyességét tagadni nem lehet, mert a hogy mások a francia vagy német mezőgazdasági viszonyok és azok bajai, azonképen más a francia és más a német agrarizmus és másnak kell, hogy legyen a magyar agrarizmus is.

Nálunk az országos magyar gazdasági-egyesület adta ki az agrarizmus jelszavát, ugyanaz az országos gazdasági egyesület, a melynek helyzete most oly válságos. A két dolog között, t. i. az agrarizmus és a válság között erős okozati összefüggést látunk, bár — nyíltan kimondjuk — nem olyant, a

milyent többen hangoztatnak. A valószínűség a dologban ez:

Az ország első gazdasági egyesülete, melyet a nagy Széchenyi alapított a magyar mezőgazdaság istápolására, az utóbbi években oly tisztikarral rendelkezett a mely egyáltalán nem állott szép hivatásának magaslatán. A tisztviselőknek nem az volt a főgondja, hogy a magyar mezőgazdaság bajainak gyökeres orvoslására gondoljon, hanem, hogy minél nagyobb zajjal, lármával magára irányozza a közfigyelmet. E foglalatosságban ép kapóra jött a német agrarizmus, melyet aztán egyszerűen lemásoltak. Pedig aki csak távolról is ismeri a németországi viszonyokat, tudni fogja, hogy azok homlokegyenest ellenkeznek a magyar viszonyokkal. Turi süveg helyett köcsög kalapot akarnak a magyar gazda fejébe nyomni. De ezzel még nem elégedtek meg, hanem oly hangot honosítottak meg, a mely a közönséget elterelte az egyesülettől, úgy, hogy gyűléseinken a tisztikaron kívül alig jelent meg egy-két gazda. Azonkívül még háborút üzentek az iparnak és kereskedelemnek, mintha ezek között és a mezőgazdaság között nem volna érdekkölcsönösség. Elemi dolog, hogy egyik a másikára van utalva. A gazdaság különböző ágait összehangba kell hozni, nem pedig egymásra uszítani. Legvégül pedig alapítottak egy lapot, a melynek révén belevitték a párt-politikát is a gazdasági harcba.

Nos, lehet valaki hive az egyházpolitikának, vagy ellensége, pártolhatja valaki a Wekerle, vagy Apponyi, vagy Szapáry Gyula politikáját, de mi köze annak a magyar mezőgazdaság ügyéhez? A magyar mezőgazdaság nem lehet párt ügy, az az egész ország ügye, még pedig legszentebb ügye. Ezt kockára tenni, ezt veszélyeztetni nem szabad senkinek, bárki legyen az, bármily kecses jelszavakkal lépjen is a porondra. A magyar mezőgazdaság, az igazi magyar agrarizmus féltett kincse ennek a nemzetnek, minden igaz, lelkes magyar embernek ez alá a zászló alá kell esküdni, ezt a zászlót kell dialra segíteni.

Igy gondolta ezt el néhány gondolkodó gazda, mikor az orsz. gazdasági egyesület október 28-iki közgyűlése közeledett. Belátták, hogy ez így tovább nem lehet, hogy hamis lobogó alatt nem szabad tovább küzdeni, különben veszélyeztetjük az igaz ügyet. És ez a néhány gazda úgy találta, hogy csak úgy segíthet a bajon, ha a mostani tisztikart más váltja föl; ez pedig csak úgy lehetséges, ha mást emelnek az elnöki székbe. Ez volt igazi oka az október 28-iki választásnak. Nehezére esett ezeknek a gazdáknak, a kik a reform-pártot megalakították, hogy szavazatukkal fájdalmat okoznak az eddigi derék, lovagias elnöknek Desseffy Aurél grófnak, kinek lebilincselő, szeretetreméltó lénye mindenkit elbájol.

TÁRCZA.

Lucza mama.

Lucza mama elhizott, kövér zsidóasszony volt. Valahol a külső dobutzában nyakendőket és gallérokat árult, azonkívül olcsó és jó házikosztalt szolgált a rabbinövédeknek, lakásának egyik homályos fülkéjében pedig négyen laktunk jogászok. A Lucza mama fia is.

Csöndes, szelid gyerek volt; mi végtelenül ostobának tartottuk, mert mindig otthon ült és tanult.

Szorgalmasan eljár az előadásokra, krajczáros irkákba töméntelen sok jegyzetet körmölt össze, a tanároknak alázatosan köszönt, nem szivarozott, nem kártyázott, és ha mi lányokról beszéltünk, bedugta a fülét.

Le is tette szépen az alapvizsgákat, azután ügyvédi irodába került és 25 forintot keresett meg minden hónapban.

Lucza mama fölöttébb büszke volt rá és egyre hajszolt minket, hogy kövessük a fiának a példáját. Nagyon haragudott reánk, mert mi sokat jártunk a kávéházba,

s ha otthon voltunk, kártyáztunk meg énekelgettünk.

Félt, hogy elrontjuk a fiát.

Hanem Illés nem romlott el.

Megmaradt annak a csöndes, szelid fiúnak, aminek abban a dob-utczai szurtos boltocskában nevelték, a huszonöt forintját az utolsó krajczárig odaadta az anyjának és nem ritkán erkölcsi prédikációkat tartott nekünk, hogy térjünk jó utra. Ilyenkor a szemébe neveltünk és nagyon sajuálkoztunk rajta.

Valamennyien meg voltunk győződve, hogy ez a gyerek el fog pusztulni.

Hogyne! Huszonhárom éves erős, egészséges fiu, aki még nem ivott bort és nem csókolt asszonyt! Aki egésznap irodában görnyed és egész este otthon ül. Hát vak ennek a fiúnak az anyja?

És mert szerettük Illést, haragudni kezdtünk Lucza mamára, aki minket viszont azzal fenyegetett, hogy kiveszi a szürünket, ha nem hagyjuk Illést békében.

Karácsony estéjén Lucza mama beteg lett.

A jó asszony már öreg volt és gyöngye, s mivel alapjában véve valamennyien sze-

rettük, fölvaltva ápoltuk őt. Orvost is hívtunk hozzá, de ez nem tudott a baján segíteni, csak annyit mondott, hogy ne dolgozzék olyan sokat.

Lucza mama már hatvan esztendő volt egész életén át nyomorgott és dolgozott cselédet nem tartott soha. Nem csoda, ha a sok apró baj meg nagy szerencsétlenség megviselte.

Igy történt, hogy Lucza mama kénytelen volt cselédet fogadni.

Előre kijelentette, hogy ha szép leányt hoznak neki, azt elkergeti.

Tényleg egy himlőhelyes arcú, tenyeres-talpas szobaleányt fogadott föl, aki vizenyős szemével és csepőhajával nagyon kellemetlen hatást tett valamennyiünkre.

Terának hívták.

Elég dolgos leány volt, akinek Lucza mama négy forint bért adott s aki erre a csepőyi bérre alaposan rászolgált. Sohasem panaszkodott, mindig jókedvű volt, folyton énekelte és ha egyikünk-másikunk hazajött, Tera barátságosan vihogott rája. Mi azonban ekkor már grófnokról és színésznokról álmodoztunk, akik selyemharisnyát viselnek és rizsporozák a hajukat. Én különben is

Ötödik évfolyam.

De elvégre is, az ügy szentsége előbbrevaló a személyeknél és mivel más-kép nem lehetett, kénytelenek voltak másra szavazni.

Ez a valóság. Szemben áll egymással az ugynevezett agrárius-párt, mely német lobogó alatt párt-politikát árul és a reform-párt, mely az igazi agrarizmussal akarja kisegíteni bajából a mezőgazdaságot a nélkül, hogy más érdekeket sértene. És ez az igaz. A magyar agrarizmus mezejéről száműzni kell minden politikát és első sorban a párt-politikát. Az orsz. magyar gazdasági egyesület ne szolgáljon, nem szabad neki szolgálni más ügyet, mint a magyar mezőgazdaság ügyét. És mivel e reform-párt az, a melynek programja erre nézve a legtöbb biztosítékot nyújtja, kétségtelen, hogy a december 9-iki közgyűlésen, minden józan magyar gazda, a ki nem csak a nyelvén, hanem szívében viseli a magyar mezőgazdaság szent ügyét a reform-párttal fog szavazni, mert tudni fogja, hogy az nem személyes ügy, hanem olyan, melytől nem csak az egyesület, hanem az ország gazdaságának sorsa is függ.

— Egy új találmány. Ezen találmány egy régi elméleten alapul, ugyan is: Három évtized óta hirdette öregünk azt, hogy ha a kémény a torkolatnál szűkebb, mint a tetején, okvetlen s bizony huzza ki a füstöt. Ha kéményt épített az öreg ur, így alkalmazta illetve építette ezt, mely mindig sikerült. Ajánlotta ezen eljárást az építésszeknek is, de ezek aként okoskodván, hogy ők a szakemberek csak nem szorulhatnak egy laikus ember tanácsára! (?) Már U. I. építész használta ezen javaslatot s mint ő maga állítja — sikerrel. A „Polgári kör” — ha nagyobb számban jelennek meg a tagok s m. királyi trafikot, füstnek bocsátják, kiállhatatlan lett a füst tömörülés miatt a körben maradás. Fölmerült a választmányban, hogy ezen bajon segíteni kell valahogyan? melynek kivételére az elnök biztatott meg. Öregünk nem volt e választmányi ülésben s később találkozott az elnökkel, ki aggályosan panaszkodott előtte, hogy egy füstszűzöt kellene alkalmazni a körben, de hogy miként, azt nem tudja. Ekkor az öreg ur figyelmeztette, hogy neki van egy gondolata, mely szerint a kör megszabadul a füsttől. Az elnök ur kapott az

alkalmon s megbizta az öreg urat teljhatalommal, hogy csináltassa meg az ő nézete szerint a füstszűzöt, ki is azonnal a bádogos mesternek megadta az utasítást, mely szerint készítsen egy pár olyan bádog, vagy horogozott vas pléh lemezből csövet, melynek a torkolatnál hat ujnyi a tetején pedig tizenkét ujnyi bősége legyen. Ezen cső már 8—10 napja be van alkalmazva, de eddig a füstnek semmi nyoma nem észlelhető. Lehet, hogy ha majd száz számkörűli egyén trafikol a körben, akkor kevésnek bizonyul a két cső, de ez csak föltevés, miathogy lehetséges, hogy akkor is megfelel a két újonnan készített lég. vagy füstszűz a kiválsalomnak, ha pedig teljesen nem felel meg akkor még lehet két ilyen légshűzöt alkalmazni. Ha beválik az öreg ur ezen elmélete, bizony hasznos lesz ennek minden népes gyülekezetek sőt iskolák helyiségében való alkalmazása. No hát elvárjuk az öreg ur elméletének sikerét akkor mikor — mint mondánk — száz és több egyén a Polgári-körben nikotin ó folségének temjenez a pipájából.

Az 1896-iki ezredéves közoktatásügyi kiállítás programja.

— Első közlemény. —

(Ezredéves létünk nagy napja közeleg! Árpád ivadéka ünnepeknél készül! Mi gyűjtje fel szívünk oltárán a honszeretet tüzét, mi hevíti s lobogtatja fel magstratóró lángokban érzelmeinket e dicső emlékünnepe méltó megülésére más, mint ha a most élő nemzedék szeméi elé varázsoljuk az ezredéves mult nagy tetteit, magasztos eseményeit, tanulságos szenvedéseinek megrázó viharát a leltunt hősök, hofiak kegyeletos emlékezetének felújításával. A jövőre utmusatást ad s keblünkbe lelkesedést önt a mult szemlélete. Szerk.)

Az ezredéves országos kiállítás közoktatásügyi csoportjának végrehajtó bizottsága a következőkben terjeszti elő a kiállítás közoktatásügyi csoportjának mikénti rendezésére vonatkozó eddigi tanácskozásai eredményeit.

A most jelzett végrehajtó bizottság tárgyalásait a közoktatási csoport alcsoporthajnak alelnökeihez, illetve előadóhoz intézett azon felszólítással kezdte meg, hogy az egyes alcsoporthok programjaikat, különösen az általuk igénybe venni szándékolandó terület és ennek megfelelő költség

tekintetéből, általában pedig az általuk kiállítandó tárgyak mikénti feltüntetése, illetve kiállításuk mikénti rendezése szempontjából mutassák be.

Az albizottságok részéről e felhívás folytán készített programjavaslatok a következők:

az I. alcsoporth (felsőbb oktatás) kiállítási osztályának rendezése tárgyában dr. Boucz Ödön és dr. Thauhoffler Lajos előadók által készített javaslatok;

a II. alcsoporth (középskolák) kiállítási osztályának rendezése tárgyában készült albizottsági javaslat;

a III. alcsoporth (népiskolák) kiállítási tervezete;

a IV. alcsoporth (ipar- és kereskedelmi szakoktatás) részéről Hegedüs Károly (ipari) és Fillingner Károly (kereskedelmi) előadók által bemutatott javaslatok;

az V. alcsoporth (művészeti szakoktatás) javaslata;

Dr. Dollinger Gyula és Porzsolt Jenő az iskolai testi nevelés ügyében megbizott előadók külön javaslatai a testi nevelés ügyének a kiállításon miként leendő feltüntetése tárgyában.

E programjavaslatok nem meritik ki ugyan teljesen a közoktatási kiállítási csoport anyagát, de elegendő tájékozást nyújtanak annak mikénti rendezésére nézve; az azokban foglalt elveket és módozatokat a végrehajtó bizottság egészben véve helyesli, bár részleteiket most még végleg megállapíthatóknak nem tartja. Egyelőre e programjavaslatok ugyszintén az albizottságok ülési jegyzőkönyvei s elnökeik és előadók szóbeli előterjesztései alapján a következőket véli megállapítandóknak s terjeszti javaslat gyanánt a csoportbizottság elé:

Az ezredéves kiállítás közoktatási csoportja körébe csakis az 1867. év utáni mozzanatok veendő fel, vagyis e kiállítási csoport a magyar közoktatásügynek csakis legújabb korszakát és jelenét tüntesse föl. Az 1866. év előtti korszak feltüntetését a bizottság az erre hivatottabb történelmi főcsoportnak e részbeli működésében e közoktatásügyi csoport készsége támogatását. Indokolja e beosztást az a körülmény, hogy a közoktatási csoportnak valószínűség sze

leveleztem egy vidéki postahivatalnok feleségével, akivel valami kishirdetés útján ismerkedtem meg, s aki azt írta, hogy a nyáron föl fog jönni a városba.

Egy délután, mikor nekem kellett Lucza mama mellett örködnöm, Lucza mama keservessen kezdett panaszkodni:

— Az az Illés, az az Illés! borzasztó! Tudtam, hogy nem jó vége lesz a dolognak, ha ezt a lányt a házamba veszem. Sohasem volt cselédem, mert tudtam mi az, cselédet venni a házhoz!

Csodálkozva néztem Lucza mamára, aki szomoruan nyögte tovább:

— Azt hitte, nem látom, azt hitte, vak vagyok. Tegnap is megölelte, itt a szobában, a szemem látára. És a leány nevetett. Hirtelen harag fogta ei.

— De csak gyógyuljak meg, de csak gyógyuljak meg... Elkergetem, kiverem a házból...

Négy holnap mulva Lucza mama meggyógyult. Az orvos megengedte neki, hogy fölkeljen. Luca mamának az első dolga az volt, hogy kimenjen a konyhába. Tera ott ült a szemetes lánán és keservessen sirt.

Lucza mama rábámult és rekedten kérdezte:

— Mi bajod?

Tera ránézett az asszonyra és vizenyös szeméből még busasabban potyogtak alá a könnyek.

— Az ifiur, az ifiur... zokogta.

Lucza mama nem szólt semmit, visszament a szobájába és lefeküdt. Bshunyta a szemét, összeszorította az ajkát némán dühöngött.

Mikor Illés belépett az anyja szobájába, ez ki se nyitotta szemét, csak úgy mutatott az ajtóra. Illés pedig, a csöndes, szelid Illés, erre olyan haragba jött, hogy hatalmasan becsapta az ajtót maga után.

Az ember utóvégre nem lehet fából — mondta nekünk, és e közben pirosabb volt a pipacsnál. Ugy-e fiuk?

Mi kissé kényelmetlenül éreztük magunkat, nem tudtuk Illést megérteni, aki ezzel a csepűhaju Maritornessal adta össze magát. Hanem azért ráhagytuk, hogy neki van igaza, és vigasztalni próbáltuk, mert a jó fiu azért mégis fölöttébb el volt keseredve.

Lucza mamának pedig napokig nem hallottuk a hangját. Ott feküdt az ágyán, szótlanul, behunyt szemmel; nem akart

enni, csak nyögött.

Illés vigasztalhatatlan volt. Ott térdelt az anyja ágyánál és sirt könnyöngött.

Lucza mama hajthatatlan maradt.

Ekkor Illés odalépett az anyja ágyához, elővette a revolvert melyet tölem csikart ki, és így szólt Lucza mamához:

Mama, ha maga föl nem kel, éa agyonlövöm magamat.

Erre Lucza mama kinyitotta a szemét, szó nélkül fölkel és kezdte a háztartást vezetni. Soha egy szót nem szólt sem Illéshez, sem Terához, aki különben már járnai is alig tudott.

Végtelenül rosszul éreztük magunkat valamennyien és elhatároztuk, hogy fölmondjuk Lucza mamának a lakást.

Meg is tettük. Szó nélkül fogadta, noha láttam rajta, hogy fáj a szive, hogy a mi könnyelmű, vig társaságunkat örökre elveszti. Megigértük neki, hogy megfogjuk látogatni.

Illés pedig nagyon megneheztelt reánk, hogy bajában magára hagytuk. Ha azontul az utcán találkoztunk vele, félre fordult, és ekerült, mintha bélpoklosak volnánk.

(Folyt köv.)

rint rendelkezésére bocsátandó területet a modern kiállítás teljesen igénybe veendő és hogy — miután a történelmi csoport a közoktatásügy történetének némely mozzanatait tervébe már úgy is fölvetette — attól lehet tartani, hogy a közoktatási kiállításnak a történelmi emlékekre is kiterjesztése esetében ismétlések elkerülhetetlenekké válnának s másrészt mindkét része a kiállításnak hézagos is maradhatna. Midőn azonban a végrehajtó bizottság a közoktatásügyi kiállításnak régi és modern kor szerinti szétválasztását ajánlja, egyúttal kénytelen hangsúlyozni, hogy abból a föltevésből indult ki, miszerint a történelmi főcsoport e szétválasztására való tekintettel a közoktatásügy történetét nem a nyilvánosságra jutott terv szerinti egy-két képben csupán, hanem lehetőleg a maga teljességében fogja felölelni.

További irányeszméül a bizottság a fenebb jelzett kívánságnak megfelelően egy, a közoktatásügy jelen állapotát szöveghen és képekben feltüntetendő és magyar, német és francia nyelveken szerkesztendő ismertető füzetek kiadását ajánlja azzal, hogy a felsőbb egyetemi oktatást feltüntető érintett munka a többiekétől elütő nagyobb kiadásban jelenjen meg, melynél a vallás- és közoktatásügyi ministeriumban készletben levő fénykép nyomású képek voluának felhasználhatók s mely esetleg tudományos értekezéseket is tartalmazna. Egyébiránt e tárgyban felhívtak albizottságok, a kiadandó emlékmű programjának és költségtervének elkészítésére.

Véleményezi továbbá a bizottság azt, hogy kéressék fel a kereskedelmi miniszter ur mint a kiállítás elnöke, miszerint a kiállítás területén létesülő hangverseny-, avagy más nagyobb terem olyképp rendeztesse be, hogy az, a népszerű ismeretterjesztés céljának szolgáló felolvasások, előadások és kísérleti mutatóanyagok berendezésére és egyúttal arra legyen alkalmas, hogy oda a villamos világítás bevezetessék, továbbá, hogy a terem elsőtélthithető s abba projicziáló és egyéb a tudomány szolgálatában álló gépek beállíthatók legyenek.

Ujdonságok.

— **Képviselői beszámoló.** Mint sokan tisztelői közül aranyosáju Jánosnak neveztek el Hock János országgyűlési képviselőket; tehát képviselőnk valóban kedves hangjával s fülbemászó beszédjével ismét mint már többször gyönyörködtette választóit és a nem választó közönséget, melyben legérdekesebb volt, hogy a mostani kormánynak rövid életet jósolt. Mi elhiszünk jóslatát, ámbar még is kissé kételkedni merészlünk ebben, minthogy egy esettől függ a kormány további megmaradása. Azonban nem akarjuk itt a kérdést a politikai térre átvinni, nehogy ismét megégesse a kása szájunkat, csak ismételjük, hogy országgyűlési képviselőnk ismét kitűnő beszédet tartott, melyet meghallgatni mindig örömmel veszünk.

— **Általános közigazgatási vizsgálat** folyt le e hét folyamán Csongrádon, ugyan is: A főispán, alispán és tanfelügyelő szerencsétlenné városunkat becses látogatásukkal s a főispán és alispán a közhivatalokat vizsgálta meg s állítólag a főszolgabírói hivatalban találtak is hibákat, no de azért a hivatal generalis absolutiót nyert. Majd feszült figyelemmel kísérték némelyek a városi közigazgatás vizsgálata eredményét s kiválólag itt a főjegyzői hivatal, mely már nyilvánosan is rosznak mondatott, de itt sem talált hibát a főispán, sőt kijelente, hogy minden rendben van s állítólag köszönetet mondott a főjegyzőnek a példás rendért. Majd a többi hivatalokat vizsgálta

meg a főispán s szintén rendben találta azokat. Mondják, hogy egy nyilvános társaságban határozottan nyilatkozott volna a főispán, hogy csodálkozik a vizsályok hallásán, melyek szerencsétlen városunk belélete illetve a társadalomról itt lábra keltek s itt csak néhány ember dulja föl a békét örökös vizsálykodásával a egyszersmint kérte s figyelmeztette a körzetében levőket, hogy kövessenek el mindent a béke helyre állítása érdekében. Csak előre Méltóságos ur a jó szándékban, így remélhető lesz az átkos vizsálykodást megszüntetni.

— **A társas vacsora.** miről már említés tételtem e lapok terén Hock János tiszteletére a „Polgári Kör”-ben f. hó 24-én nem nagy számú 25-30 tagból álló, de kitűnő jelenlevők, illetve résztvevők társaságában megtartott. Mely alkalommal egy valóban fájdalmas incidens esett történt meg, ugyan is: A más palástja alá buvó I. Cs. Jóska az ő szokott fölfuvalkodottságában neki hajt városunk egyik tekintélyes virilis polgárának azért, hogy nem képes vejének parancsolni. Ezen arczátlan eljárását osztán a következő napon is ismételte a féktelen barbár, amikor osztán annyira kivette békétüréséből a derék szelid természetű megtámadottat, hogy ez csak azon okon nem hozta működésbe kezét a támadó fölső végtagja előrészével mert ebben meggátolva lón, de halották saját szájából azt, hogy ha még egyszer megfelekedezve magáról Jóska arczátlanul szóval bántalmazni merészeli, hát akkor magkapja tettel azt, amit már régen megérdemelt volna. Beküldetett.

— **Visszahelyezett tanító.** A vármegye fegyelmi választmánya a múlt hó 26-iki ülésén elintézte Fürj Pál csanyi tanító fegyelmi ügyét is, aki hivatalától fel volt függesztve az elleve folyt fegy. vizsgálat ideje alatt. A fegy. választmány a nevezett tanítót, egyhangulag hozott határozatával visszahelyezte állásába.

— **Sajtóper.** Múlt hó 24-én tartott meg a végtárgyalás a szegedi sajtóbírósnál, Eder János a „Cs. L” szerkesztője ellen hivatalból indított sajtóperben. Az esküdtek az inkriminált „Beváltották-e igéretüket?” című cikkben rágalalmazást nem látva, Ederit, nem vétkesnek mondotta ki. Az esküdtek verdiktje alapján aztán a törvényszék vádlottat felmentette.

— **Katalin bálak.** Igen szép és sikerült táncvizigalom illetve Katalin-bál tartott a Polgári-körben f. hó 25-én. Mindig örömmel vesszük a tudósítást ha egy-egy mulatságról vesszünk hírt. Nem akarjuk itt ezen táncvizigalmat mint bírálók s báli tudósítók aként leírni, mint ez az ilyen tudósítók kötelme, aki a női szépségeket névszerint Mariska, Annuska stb. leírja. Mi csak — mint említünk — örömmel konstatáljuk, ha a táncvizigalom kedélyesen s látogatottan folyik le s a rendezőségnek nem kell pótolnia a kiadásokat. De fájdalomunknak adunk kifejezést akkor, midőn látjuk, hogy a pártviszály még mindig dul e város népe között s vannak kik azon föltevést hangoztatják, hogy azért nem vesznek részt amaz vagy eme mulatságban, mert ott Ferencz és Antal is részt vesznek. Oh! mikor lesz már ennek vége?! hiszen az ily nézetek miatt csak a társadalmi jó egyetértések szenvednek! Oh mikor lesz ennek már vége?! hogy a társadalom egyetértve kedélyesen mulasson s feladja csak kevés időre is a bajt, mely mindajánkat egyiránt sujt! — A helyi önkéntes tűzoltó egyesület által, múlt hó 24-én a Pannónia szállóban rendezett táncvizigalom a kedvezőtlen, esős időjárás dacára, elég népes volt E mulatságra föltűnő sokan rándultak át a szomszédos Szentés és Félégyházáról. A négyeseket 50 pár tánczolta. A kedélyes társaság a reggeli órákban hagyta el a tánczohelyet, ki-ki magával vivén, egy boldogan át élt éj édes emlékeit.

— **A 3-ik gyógyszerertár.** Mint értesültünk, a 3-ik gyógyszerertár felállításához jogot a belügyminiszter Vereb János félegyházai illetőségi gyógyszerésznek adta meg. Közljük e tényt azon megjegyzésünk mellett, hogy a miniszter ur ezen jogot helybeli születésű gyógyszerésznek is engedélyezhette volna, mert tudtunkkal a gyógy-

szertár megnyitására való jog elnyeréseért helybeli születésű egyén is folyamodott, ámbar kérelme — bár elég jogosult volt — figyelembe sem vétetett. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük még azt, hogy Káldor Lajos gyógyszerész urnak a belügyminiszter Erdély Magyar-Valkó községében adott jogot a gyógyszerertár létesítéséhez.

— **Letartóztatott vándor cigányok.** A múlt hét folyamán a csanyi csendőrök, több vándorló cigány családot kísérték városunkba. A városháza udvarára telepített cigány had azonban csupán csak nők és gyermekekből állott, a mennyiben a férfi népség már a letartóztatást megelőzőleg keréket oldott; felvén a tömörkényi urasági földeken elkövetett rablások miatti következményektől. Mint pedig Tömörkénynek azon része, melyen a tolvajlás elkövetett, közigazgatásilag a dorozsmai főszolgabíróóság hatásköre alá tartozik, ez alapon a nemes had a csendőrség fedezete alatt Kisteleken át Dorozsmára tolonczoltatott.

— **Országos vásárunk f. hó 10-án** az az vasárnap fog megtartatni.

— **Elvesztett gyermek.** Kacziba János polgártársunknak 14 éves János nevű fia már régebben nyomtalanul eltűnt. A szülők mindent elkövetnek fiuk föltalálása érdekében — ki gyakran szivgörcsökben szenved — de eddig eredménytelenül.

— **Az ebtartásról.** A belügyminiszter jóváhagyta a vármegyei ebadó-szabályrendelet oda módosítását, mely szerint ezután a községek belterületén 1, a külterületeken pedig 2 házörző, illetve nyájörző eb felmentessék az ebadó kötelezettsége alól. A megváltoztatott szabályrendelet értelmében minden háznál tehát egy, a külterületen (tanyákon) pedig két-két kutyát tarthat bár ki is adómentesen.

— **Tűz Félegyházán.** Múlt hó 24-én a félegyházi gymu. tornacsarnokában beltűz ütött ki. A tüzestől félegyházi levelezőnk a következőket írja: A félegyházi gymu. tornatermében múlt hó 29-én előadás után a kályhában a tűz égve hagyatott s amint az éj folyamán a tűzszikrák a tornaszerek közzé pattant, a kötelek, hágsók stb. tornaszerek csakhamar tüzet fogtak s reggelre az összes padokkal együtt elégték. Reggel már a padozat is lángokban állott. A kitűzölő füstöt az iskolaszolga észrevéve azonnal jelentést tett a városi tűzoltóságnál. Csakhamar a vészharangok is meg kondultak jelezve a tüzesetet. A kivonult tűzoltóknak sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni. A kár jelentékeny.

— **A hírlapirodalom rohamos fejlődésére** való tekintettel egy tényleg lézagpótló munkát végzett, Goldberger A. V. immár 20 év óta fenálló hirdetési irodája, az előtűnk fekvő, 1895. évre szóló hírlapjegyzék kiadásával. Ezen szakszerűen összeállított katalógus magában foglalja a hazai lapokon kívül, Ausztria, Angolország, Belgium, Bulgária, Dánia, Olasz-, Orosz- és Franciaország stb. lapjait, továbbá igen czélszerűen vannak csoportosítva a saakközlönyök, a mennyiben ezek megjelenésük helye szerint vannak összeállítva. Ezen jegyzéket, mely kitűnő szolgálatot tenni van hivatva, nevezett iroda, a hirdető közönségnek kívánatra díjtalanul megküldi.

Szerkesztői üzenetek.

H. F. urnak Budapest. Közleményeit lapunk zárta után vettük s így azokat csak jövő számunkban közölhetjük. Szívályos üdvözléttel.

T. J. urnak Félegyház. Mint látja közöltük. A nyititéri dolgot illetőleg, legyen nyugodt.

NYILTÉR*)

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, a privát megrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 fnt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

MOSÓ NAP

nem borzasztó nap többél

Jótét gazdasszonyok és szolgálókra nézve.

A szerecsen szappannal 100 darab fehérneműt fél nap alatt kifogástalanul tisztára és fehérre moshatni.

A szerecsen szappan használatánál a fehérnemű kétszer annyi ideig jó állapotban marad, mint bármely más szappan alkalmazásánál, mert:

1. A szerecsen szappannal csak egyszer kell mosni, nem pedig háromszor, mint más szappannal.

2. Nem kell többé kefék segítségével mosni, vagy pedig az ártalmas „fehérítő port” alkalmazni, a mennyeiben a szerecsen szappan használatnál fogva a fehérnemű fáradtság nélkül hófehérre mosható.

Megtakarítatik idő és fűtőanyag.

A szappan teljes ártatlanságát Dr. Jolles Adolf ur cs. kir. kereskedelmi bíróságilag kirendelt szakértő bizonyítványa beigazolja.

Használati utasítás.

Egy 6 krajczáros szerecsen szappan darabot finom részekre vágunk ezeket meleg vízben felolvasztjuk s egy darab szóda-val együtt egy 20 liter vizet tartalmazó üstbe adjuk. Együttal a fehérneműekből is egy csomót beleteszünk, a melyet fél órán át főzni hagyjuk. Erre a fehérneműeket ugyanebben a vízben jól kimossuk és aztán hideg vízzel kétszer jól öblítjük.

Erre kékiteni kell.

A nagyon szennyes fehérneműt, mint törülgető kendőket, lakatosok vagy mészárosok fehérneműit stb. a mosás előtti estén beáztatjuk, könnyen kifacsarjuk s aztán közönséges szappannal bekenjük; más nap reggel úgy bánunk el a fehérneműekkel, mint fentebb említett; csak hogy ily fehérneműeknél 20 liter vízhez 10 kros szerecsen szappan darabot venni kell.

Szines ruhadarabok szintén ily módon mosandók, de nem szabad azokat főzni.

Tessék e használati utasításra jól ügyelni, mert csak így biztosíthatjuk a tökéletes sikert. A felülmulthatatlan szerecsen szappan kapható: az egyedüli főraktárban

Bojniczer Jakabnál

Csongrádon.

Mellbetegség,

köhögést, valamint a gége, tüdő és a légcső minden hurutos megbetegedését a leggyorsabban és biztosan gyógyít, az évek óta elismert orvosi utasítás után készített és ajánlott kitűnő szer, a

„Szt. György thea“

ára csomagankint 50 kr. a hozzá való

„Szent György hurut-por“

szinte 50 kr. dobozonkint, pontos használati utasítással együtt.

Hatás pár nap után már látható.

Kevesebb mint 2 csomag nem küldhető.

Postán 20 kr. küldendő külön a csomagolás és szállító-levélért, egyenesen

a St. Georgs Apotheke,
Wien V/2 Wimmergasse 33. czím alatt.

Eltévedt gyermek.

Egy elmebajos 14 éves fiu gyermek, névszerint Kacziba János mintegy 10 hete elkodorgott a szülői háztól. Megismerhetni arról, hogy szépen tud n. indent beszélni, de a saját, vagy szülei nevét nem tudja meg mondani. És a nyavalyatörés is többször elő jön nála. Akinek ezen szerencsétlen gyermek holléttéről valami tudomása volna, az sziveskedjék e lapok kiadóhivatalával, vagy az apával Kacziba János csongrádi lakossal tudatni. A fiu nyomát Kecskemét vidékén fölfedezték, de ezen nyom eltűnt.

Hajfialító.

Aki e nemű szerek iránt már teljesen elvesztette bizalmát, annak szeremből csak egy próbát ajánlok, s kezeskedem, hogy 8—10 nap mulva az őszhaj eredeti fényét és fiatalos színét visszanyeri, a korpaképződést és haj-hullást 3—4-szeri használatra megszünteti, és így a haj növést is elősegíti.

Ára 1/4 literes üvegnek 1 frt 50 kr.

Kapható:

Török Katalinnál,

Budapest Páva-utca 13.

Az „Első szegedi cs. és kir. szab. műtrágyagyár részvénytársaság” felhívja a t. gazda közönség b. figyelmét

műtrágya

gyártmányaira

s különösen általános elismerésbe részesült *baza, zab, árpa, kender, répa, here, lucerna, búkköny, szója, hagyma, káposzta és krumpli*, — különleges műtrágyáira. —

E trágyákból 1600 (négyzög) öltre csak 150—200 klg szükséges, úgy, hogy egy hold megtrágyázása 11—15 frtba kerül.

Ismertető füzeteket s árjegyzéket szivesen küld kérésre

18—13

az igazgatóság.

*) Az eddig elért eredményekről szivesen annak felvilágosítást a Bács-Bodrogh megye, az országos s az erdélyi gazdasági egyesületek.

KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII. ker. Garai-utca 6-8. sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket. Szivattyúkat minden célra, vizszállító kasokat. Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással. Városok, gyárak, kastélyok, lakoházak stb. vízzel való ellátását. Mindennemű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részére.

Szellőztetéseket.

Gőz, köd és zuhany fürdőket.

Száritókat, bármily célra.

Legjobb rendszerű closeteket.

Vas és kőagyag cső csatornázásokat.

Gőzfürdő és gőz mosókonyhákat.

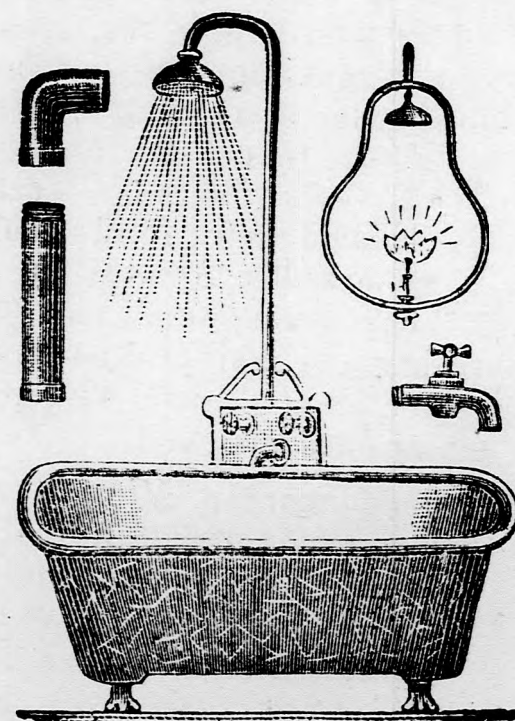
Szűrő és fertőtlenítőket.

Természetes légszesztelepeket.

Köszén és olaj gázgyárakat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készsèggel készít.

10—13